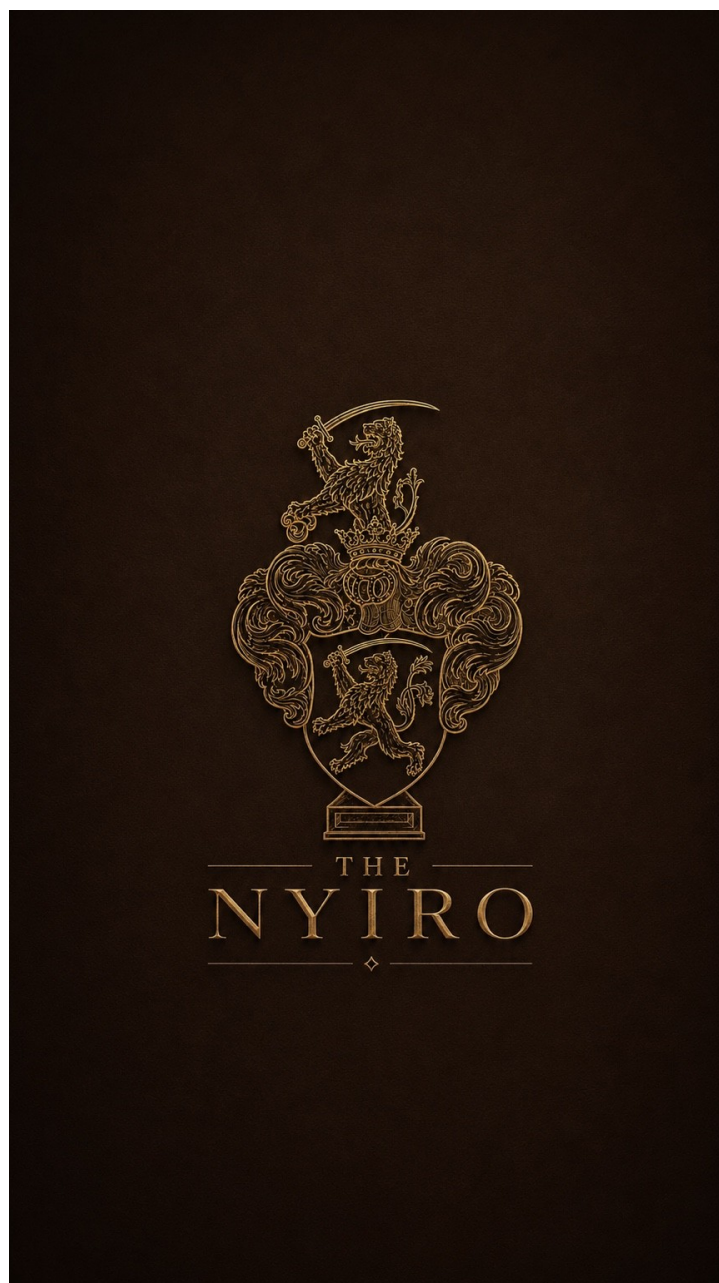

THE NYÍRŐ ARCHIVE

A NYÍRŐ / NYIRŐ CSALÁD KUTATÁSI DOSSZIÉJA

Genealógiai, heraldikai és proveniencia-kutatás

Hivatalos v1.0 • 2026. augusztus 4.

Kutatásvezető: Nyíró Marcel

Ez a dosszié a jelenleg elérhető források kritikai összegzése. Nem minősül hatósági vagy jogi nemességigazolásnak.

Vezetői összefoglaló

A jelenlegi kutatás legfontosabb eredménye: A korábban megtalált, interneten közzétett színes pergamen és címerfestmény nem az 1722-es, III. Károly által Nyírő Istvánnak és fiának adott armális. A fejléc II. Ferdinándra utal, és a kép nyilvános azonosítása szerint a Nyírő–Gyöngyössy közös címereslevélhez tartozik, amelynek dátuma a forrásokban 1625/1628 formában jelenik meg.

A modern családi ág: A jelenleg biztosnak tekintett közvetlen apai lánc: Nyírő Marcell Csaba → Nyírő Gyula (Budapest, 1960) → Nyírő Gyula szobrász (Szeged, 1924) → dr. Nyírő Gyula pszichiáter (Dés, 1895) → Nyírő Géza bíró. A további, korábbi generációk összekapcsolása kutatás alatt áll.

A feltöltött régi családfa: A családfa 16–19. századi része városi tisztviselői közeget mutat: senator, juratus, perceptor, cancellista, registrator, főkamrás. Ez inkább erdélyi városi – a korábbi kutatásban nagybányai vagy dési – környezet felé mutat, nem a földesi Nyírő–Gyöngyössy ág, és nem a nógrádi 1722-es ág felé.

Nemesi származás: Dokumentáltan léteztek Nyírő/Nyirő nevű nemesi családok. Az azonban jelenleg még nem bizonyított, hogy a te közvetlen apai ágad ezek bármelyikével megszakítás nélkül összeköthető. A nemesi eredet lehetősége reális, de történeti bizonyításához generációnkénti elsődleges okiratok szükségesek.

A címer használhatósága: A 1625/1628-as Nyírő–Gyöngyössy címer és az 1722-es kétfarkú oroszlános Nyírő-címer egyaránt valódi történelmi Nyírő-vonatkozású heraldikai emlék, de jelenleg egyik sem nevezhető biztonsággal a közvetlen családi ág igazolt címerének.

Kutatói bizonyossági mátrix

Állítás	Becsült bizonyosság	Indoklás
Dr. Nyírő Gyula a közvetlen dédapa és a kórház névadója	95–99%	Családi közlés és külső életrajzi adatok összhangja.
A színes armális a Nyírő–Gyöngyössy címereslevél képe	95%	Nyilvános fájlaazonosítás és képi azonosság.
A színes armális az 1722-es Nyírő István-armális	<5%	Más uralkodó, más kedvezményezettek, más proveniencia.
A feltöltött családfa erdélyi városi Nyírő-vonalat követ	70–85%	Tisztségek és ismert erdélyi Nyírő-előfordulások alapján.
A közvetlen családi ág bizonyítottan nemesi	20–40%	Van történeti valószínűség, de hiányzik a generációnkénti okiratlánc.
Az 1722-es oroszlános címer a közvetlen ág címere	5–10%	Jelenleg nincs Nógrádhoz vagy az adományosokhoz kapcsoló lánc.
A 1625/1628-as Nyírő–Gyöngyössy címer a közvetlen ág címere	10–20%	Nincs kapcsolat a György-nevű földesi leszármazási sorral.

1. A kutatás célja

A családfa rekonstruálása, a nemesi eredet bizonyítása vagy cáfolata, a családhoz hitelesen kapcsolható címer azonosítása, valamint a családi iratok és tárgyi emlékek provenienciájának felderítése.

2. Módszertan és forráskritika

Elsődleges forrásnak az eredeti anyakönyvi, levéltári, bírósági, nemességigazolási és családi iratokat tekintjük. Másodlagos forrás a szakirodalom (Nagy Iván, Kempelen, Siebmacher, helytörténeti monográfiák). Harmadlagos forrás az internetes összefoglalás és a családi emlékezet. A családfa rajza kutatási térkép, nem önmagában bizonyító okirat.

3. Névváltozatok

A kutatásban egyenrangúan kell keresni a Nyirő, Nyíró, Nyíró, Nyiro, Nyireo, Nyirő, valamint latin és német átírásokat. A hosszú í megjelenése a modern generációban önmagában nem szakítja meg a leszármazást és nem zárja ki a történeti címerjogot.

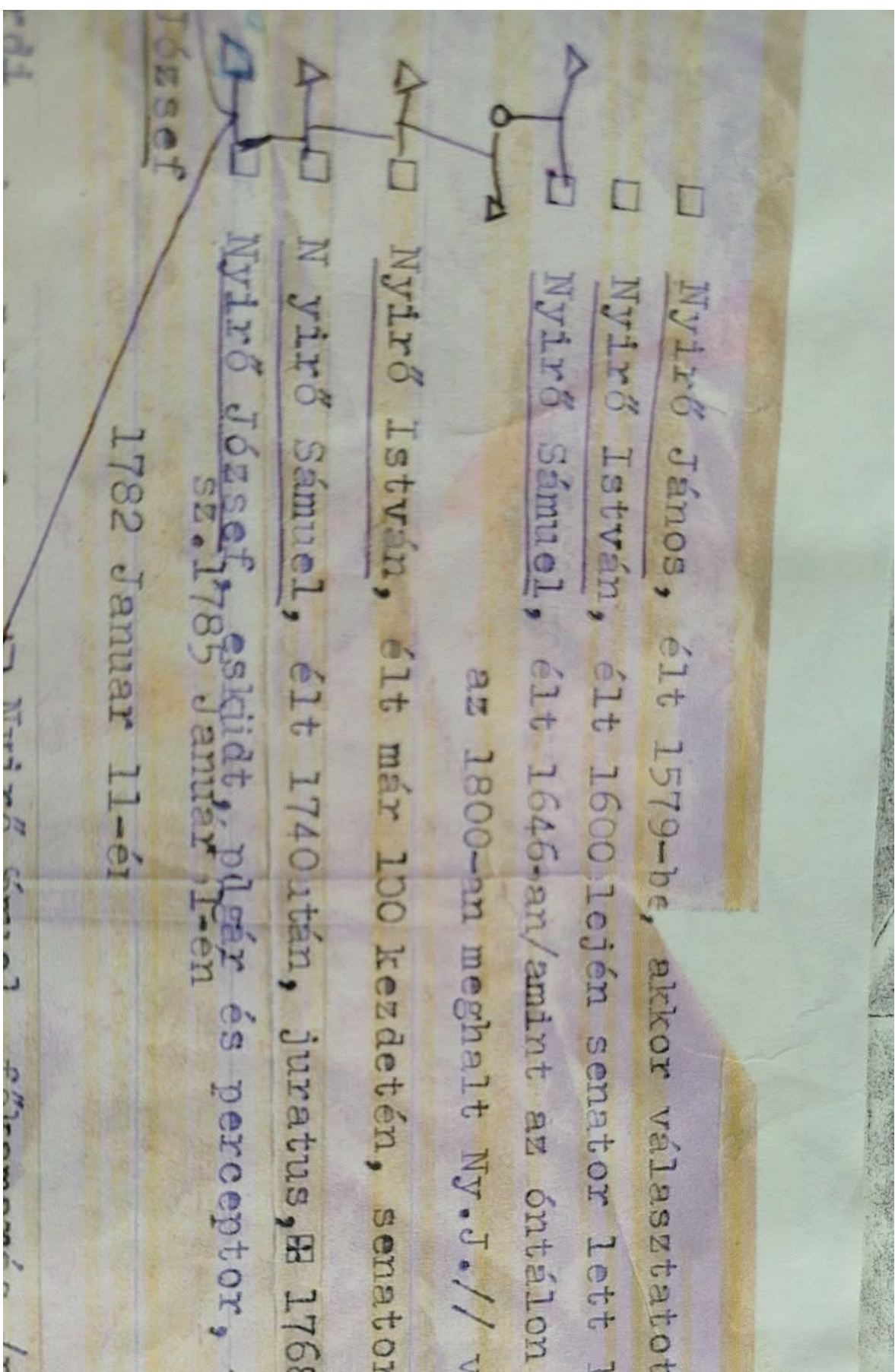
4. A jelenleg biztos modern családi lánc

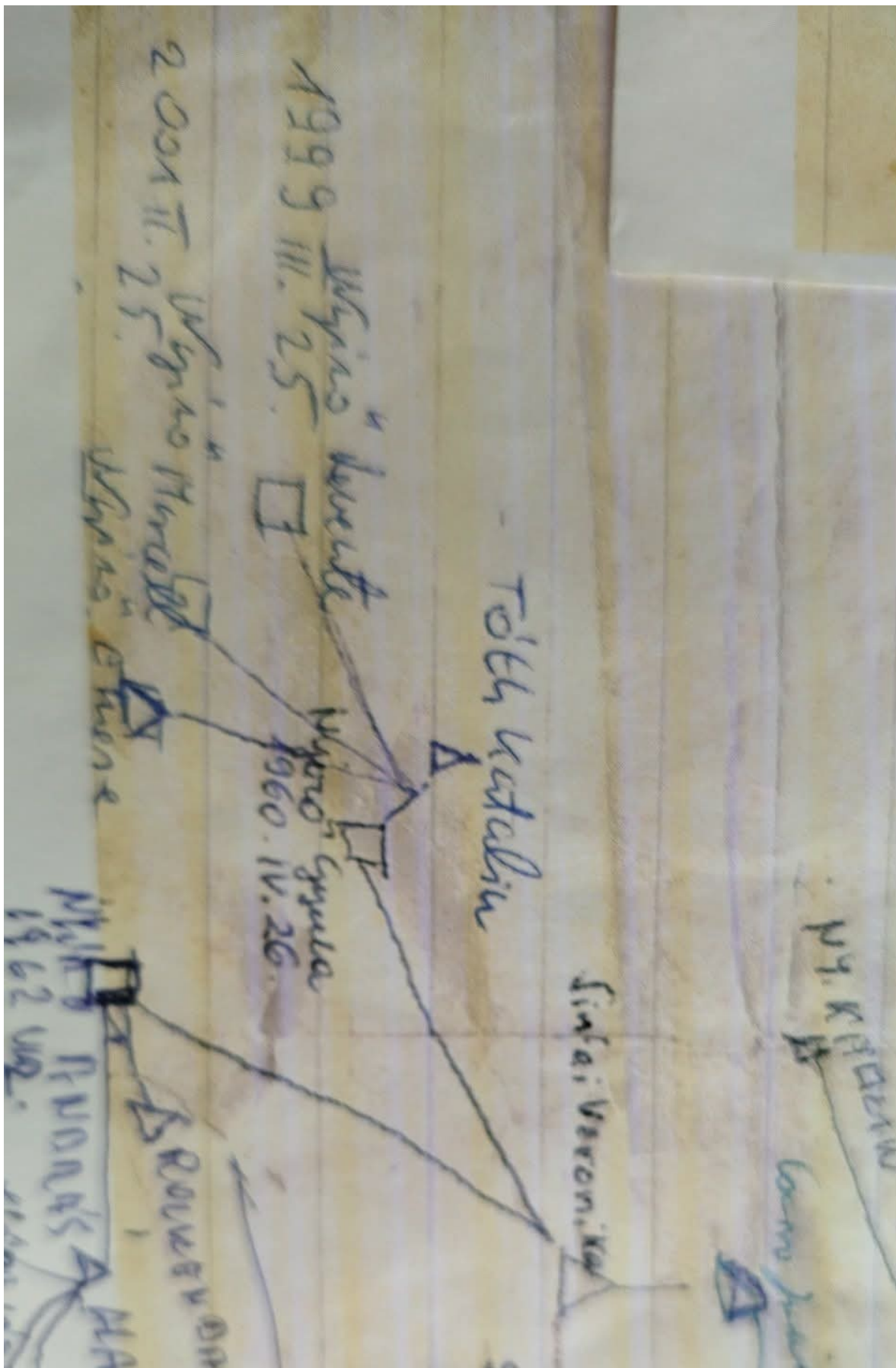
Személy	Adat	Kutatási megjegyzés
Nyirő Marcell Csaba	jelenlegi kutatásvezető	A vezetéknév ebben a generációban hosszú í-vel szerepel.
Nyirő Gyula	sz. 1960, Budapest	Édesapa; a név rövid i-vel.
Nyirő Gyula	sz. 1924, Szeged; szobrász	Nagyapa.
dr. Nyirő Gyula	1895–1966; sz. Dés; pszichiáter	Dédapa; a budapesti Nyirő Gyula Kórház névadója.
Nyirő Géza	bíró	Dr. Nyirő Gyula apja; külső névtéri és aukciós leírás is megerősíti a nevet és foglalkozást.
Blaska Gizella	dr. Nyirő Gyula édesanyja	A névtéri adatok szerint.

Kritikus hiány: a Nyirő Géza előtti generációk anyakönyvi és hagyatéki dokumentumokkal történő megszakítás nélküli összekapcsolása.

5. A feltöltött családfa vizuális forrása

A családfa több korszakból származó gépelt és kézzel kiegészített adatokat egyesít. Az alábbi reprodukció kutatási segédletként használható, de minden generációt külön eredeti forrással kell ellenőrizni.

6. A korai családfa olvasható névsora

Név	Időadat	Értelmezés
Nyirő János	1579 körül	senatorrá választották; a sor vége sérült
Nyirő István	1600-as évek eleje; senator 1612; †1624	városi tisztviselő
Nyirő Sámuel	1646 körül	egy ónedény/öntál felirata említhette
Nyirő István	1700-as évek eleje; senator 1723; †1735	nem azonosítható automatikusan az 1722-es nógrádi adományossal
Nyirő Sámuel	1740 után; juratus; †1768	esküdt tisztviselő
Nyirő József	esküdt polgár, perceptor; †1800 körül	pénzbeszedő/pénztári tisztség
Nyirő Sámuel	1812 registrator, 1815 körül további tisztség	a szöveg részben sérült
József	sz. 1815. XII. 31.; †1869. II. 28.	a későbbi családfa egyik csomópontja

7. Mit jeleznek a tisztségnevek?

A senator, juratus, perceptor, cancellista, registrator és főkamrás megnevezések következetesen városi igazgatási és pénzügyi környezetre utalnak. Ez egy művelt, több generáción át hivatalviselő polgári vagy patrícius család képét adja. A tisztségviselés önmagában nem bizonyít nemességet, de nem is zárja ki azt.

8. A két külön Nyírő-vonatkozású armális

Ismérv	Nyírő-Gyöngyössy armális	Nyírő István 1722-es armálisa
Uralkodó	II. Ferdinánd	III. Károly (császári nevén VI. Károly)
Dátum	1625. április 17. / internetes fájlnev szerint 1628	1722. július 11.
Kedvezményezettek	Nyirő János, Gyöngyössy János, Gyöngyössy Balázs	Nyirő István és fia, István
Kapcsolódó vidék	Abaúj – Sáros – Földes – Szabolcs	Nógrád vármegye
Képi állapot	Az interneten közzétett sérült pergamen és címerfotó	Az eredeti festett armális nyilvános, biztosan azonosított képe nem került elő
Közvetlen családi kapcsolat	Nem bizonyított	Nem bizonyított

A Nyírő-Gyöngyössy pergamenarmális nyilvánosan közzét teljes képe.

A központi címertábla közelképe.

9. Miért nem az 1722-es oklevél látható a képen?

- A fejléc II. Ferdinánd nevét tartalmazza, nem III. Károlyét.
- A nyilvános fájlloldal a képet „Nyíró és Gyöngyössy címer 1628” megnevezéssel közli.
- A kedvezményezettek és a dokumentált leszármazási út eltérnek az 1722-es nógrádi ágtól.
- A zöld talaj hiánya és a pajzsbeli leveles ág helyett látható ívelt penge önmagában még lehetne művészi eltérés, de az uralkodó és a proveniencia eltérése már kizáró erejű.

10. Az 1722-es címer rekonstruálható blazonja

A szakirodalmi leírás alapján: kék pajzsban, zöld talajon ágaskodó, kettős farkú arany oroszlán, felemelt jobb mancsában zöld leveles ággal; a sisakkoronából növekvő hasonló arany oroszlán emelkedik ki, amely görbe kardot tart; a sisaktakarók egyik oldalon kék–arany, a másikon vörös–ezüst színűek.

Pontosítás: a forrás „zöld ágat” említ, nem bizonyítható, hogy olajág volt.

Modern, forrásleírás alapján készült vizuális rekonstrukció. Nem az eredeti armális facsimiléje.

11. A Darabanth családi iratcsomag

A Darabanth 443. gyorsárverésén 13647. tételszámon egy kb. 1880–1920 közötti, dr. Nyírő Gyula családjához kötött okmányhagyaték szerepelt. A leírás Nyírő Béla bányamérnök és Nyírő Géza bíró iratait, kinevezéseket, bizonyítványokat és feliratozott csoportképeket említ. A kikiáltási ár 10 000 Ft volt, és a nyilvános oldal nulla ajánlatot jelez.

Ez a csomag nem azonos a 17. századi pergamenarmálissal. A jelentősége abban áll, hogy éppen a 19–20. század fordulójának családi láncszemeit dokumentálhatja, ezért kiemelt fontosságú megszerezni vagy legalább digitalizáltatni.

12. Bizonyított tények, erős valószínűségek és hipotézisek

Bizonyított vagy erősen dokumentált

- Létezett 1625/1628-as Nyírő–Gyöngyössy címereslevél II. Ferdinándtól.
- Létezett 1722-es Nyírő István-armális III. Károlytól; a szakirodalom LR XXXIV–68 jelzetet közöl.
- Dr. Nyírő Gyula 1895-ben Désen született; apja Nyírő Géza, anyja Blaska Gizella.
- A Darabanthnál szerepelt a Nyírő család 1880–1920 közötti iratcsomagja.

Erős valószínűség

- A feltöltött családfa egy erdélyi városi tisztviselői ágot követ.
- A családfa modern része és dr. Nyírő Gyula ismert családi adatai ugyanahhoz a családi anyaghoz tartoznak.
- A Darabanth-csomag fontos bizonyítékokat tartalmazhat Nyírő Géza és dr. Nyírő Gyula generációjának összekötéséhez.

Nyitott hipotézis

- A közvetlen apai ág történeti nemessége.
- A feltöltött korai családfa teljes hitelessége és megszakítás nélküli kapcsolata a modern ággal.
- Egy bányai/nagybányai Nyírő nemesi ág vagy saját címer létezése és kapcsolata a családdal.
- A családi emlékezetben szereplő elveszett „kutyabőr” pontos azonossága és holléte.

13. Döntő bizonyítási lánc és kutatási terv

1. Modern polgári anyakönyvek — Nyírő Marcell → Nyírő Gyula (1960) → Nyírő Gyula (1924) → dr. Nyírő Gyula (1895) születési és házassági okiratainak összegyűjtése.

2. Dr. Nyírő Gyula családi köre — Nyírő Géza és Blaska Gizella házassági, születési, lakóhelyi és hagyatéki iratainak felkutatása.

3. Darabanth-proveniencia — A 13647. tétel beadójának vagy jelenlegi őrzési helyének közvetített megkeresése; teljes fotóanyag és tételkarton kérése.

4. Erdélyi anyakönyvek és városi iratok — Dés, Nagybánya és a családja által érintett települések egyházi és városi iratainak vizsgálata.

5. Nemességigazolás — Erdélyi, magyarországi és vármegyei nemesi összeírásokban a konkrét személyek keresése, nem pusztán a vezetéknév.

6. 1722-es ág ellenőrzése — MNL Libri Regii LR XXXIV–68 és Nógrád vármegye kihirdetési, tiltakozási és egyezségi iratainak kikérése.

7. Saját címer/pecsét keresése — Nógrád pecsét- és címergyűjtemény, erdélyi városi pecsétek, hagyatéki iratok és magángyűjtemények vizsgálata.

14. Konkrét levéltári megkeresési minta

Az alábbi szöveg levélben vagy kutatói kérésként használható:

„A Nyirő/Nyíró család közvetlen apai ágát kutatom. Kérem segítségüket a Nyirő István és fia részére 1722. július 11-én kiadott címeres nemeslevél, a szakirodalomban LR XXXIV–68 jelzett királyi könyvi bejegyzés, valamint a Nógrád vármegyei kihirdetés és az ahhoz kapcsolódó Forgách Ádám-féle tiltakozás iratainak azonosításában. Emellett keresem a Dés/Nagybánya térségéhez köthető Nyirő városi tisztviselőcsalád nemességigazolási, pecsét- és genealógiai iratait.”

15. Kutatási idővonal

Időpont	Esemény / kutatási státusz
1579 körül	A feltöltött családfa Nyirő Jánost senatorrá választott személyként említi.
1612 / 1624	Nyirő István senator; 1624-ben meghalt.
1625/1628	II. Ferdinánd Nyirő János és a Gyöngyössyek részére közös címereslevelet ad; az internetes kép ehhez tartozik.
1646 körül	Nyirő Sámuel említése a családfán.
1722. július 11.	Nyirő István és fia István III. Károlytól armálist kap; Nógrádban kihirdetik.
1723 / 1735	A feltöltött családfa másik Nyirő Istvánt senatornak mondja; azonossága az 1722-es személlyel nincs bizonyítva.
1768	Nyirő Sámuel juratus halála a családfa szerint.
1800 körül	Nyirő József esküdt polgár és perceptor.
1815–1869	József, a későbbi családfa egyik csomópontja.
1895	Dr. Nyirő Gyula születése Désen.
1924	Nyirő Gyula szobrász születése Szegeden.
1960	Nyirő Gyula születése Budapesten.
2023	Darabanth aukciós katalógusban megjelenik a családi okmányhagyaték.

2024	A Nyírő–Gyöngyössy armális képe nyilvánosan megjelenik Karacs Zsigmond hagyatékából.
2026	A The Nyírő Archive kutatási projekt és jelen v1.0 dosszié létrejön.

16. Hivatalos v1.0 következtetés

Jelenleg nem bizonyított teljes bizonyossággal, hogy a közvetlen Nyírő/Nyírő családi ág nemesi származású. Ugyanakkor a több évszázados családfa, a városi tisztviselői kontinuitás, a dokumentált történeti Nyírő nemesi ágak és a családi „kutyabőr” emléke indokoltá teszik a további professzionális levéltári kutatást.

A jelenleg megtalált színes armalist nem szabad a család igazolt címereként bemutatni. Az egy Nyírő nevű történeti családhoz bizonyíthatóan kapcsolódik, de a te ágaddal való rokonsági kapcsolat még nem került elő.

Tetoválás vagy hivatalos családi arculat esetén a legkorrektebb megjelölés: „történeti Nyírő-címer alapján készült, kutatás alatt álló rekonstrukció”, nem pedig „bizonyított családi címer”.

17. A weboldalon használható kutatási státusz

Megerősített: Elsődleges vagy több egymástól független, megbízható forrás támasztja alá.

Valószínű: Erős közvetett bizonyíték van, de hiányzik legalább egy döntő elsődleges dokumentum.

Kutatás alatt: Történeti lehetőség vagy családi emlékezet, amelyet még nem sikerült ellenőrizni.

Kizárt / helyesbített: Korábban felmerült állítás, amelyet későbbi forrásellenőrzés cáfol.

18. Forrásjegyzék és digitális lelőhelyek

1. **Wikikönyvek – Címerhatározó/Nyírő címer** —
https://hu.wikibooks.org/wiki/Címerhatározó/Nyírő_címer
2. **Wikikönyvek – Nyírő és Gyöngyössy címer 1628, fájloldal** —
https://hu.wikibooks.org/wiki/Fájl:Nyírő_és_Gyöngyössy_címer_1628.jpg
3. **Magyar Nemzeti Levéltár – Libri Regii, Királyi Könyvek** —
https://mnl.gov.hu/bal_menusor/hasznalat/kiadvanyok/kiadvanyok/elektronikus_kiadvanyok/libri_regii_kiralyi_konyvek.html
4. **MNL AdatbázisokOnline – Nógrád vármegye pecsét- és címerfestmény-gyűjteménye** —
<https://adatbazisokononline.mnl.gov.hu/adatbazis/nograd-varmegye-feudalis-kori-pecset-es-cimerfestmeny-gyujtemenye/informacio>
5. **Darabanth 443. gyorsárverés, 13647. tétel** —
<https://www.darabanth.com/de/fernauktion/443/kategorien~Kunst-Dokumente-andere->

Sammelgebiete/Historische-Dokumenten-Handschriften~500022/cca-1880-1920-dr-Nyiro-Gyula-1895-1966-orvos-elme-ideggyogyasz-egyetemi-tanar-az-orvostud~II2867364

6. **Nagy Iván: Magyarország családai címerekkel és nemzékrendi táblákkal** — 19. századi alapmű; Nyirő család szócikk.
7. **Kempelen Béla: Magyar nemes családok** — Nyirő szócikk; 1722-es adomány és LR-jelzet.
8. **Siebmacher-Csergheő: Der Adel von Ungarn** — Nyireo szócikk; az 1722-es címer színezett blazonja.
9. **Herpay Gábor: Nemes családok Hajdú vármegyében** — A Nyirő–Gyöngyössy ág és nemességigazolások.
10. **Veliky János (szerk.): Földes története 1849-ig** — A 1625-ös adomány és földesi leszármazás összefoglalása.
11. **Feltöltött családfa – Jot 118932831. Honey Sala.pdf** — Négyoldalas, gépelt és kézzel kiegészített családfa; családi forrás.
12. **Három korábbi mélykutatási jelentés** — A jelen v1.0 dokumentum alapjául szolgáló kutatási anyagok; 2026. augusztus.

Függelék A – Kiemelt nyitott kérdések

- Hol található jelenleg a Darabanth családi iratsomag?
- Mi Nyirő Géza pontos születési helye, ideje, szüleinek neve és vallása?
- Mely település „nemes városára” utal a családfa szövege?
- A családfa korai senatorai Nagybányához, Dészhez, Gyulafehérvárhoz vagy más városhoz kapcsolhatók?
- Létezett-e a bányai/nagybányai Nyirő ágnek saját armálisa vagy hiteles pecsétje?
- Mi lett a családi emlékezetben szereplő pergamennel és függőpecséttel?
- Az LR XXXIV–68 bejegyzés teljes latin szövege és esetleges címerképe mit tartalmaz?

Függelék B – Verziónapló

Verzió	Dátum	Státusz	Fő változás
0.1	2026-08-04	Vázlat	Rövid kutatási összefoglaló.
1.0	2026-08-04	Hivatalos	A három mélykutatási jelentés kritikai összevonása, a téves 1722-es képazonosítás helyesbítése, családfa- és proveniencia-elemzés, kutatási terv.